

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Aika 12.04.2023, klo 16:00 - 17:21

Paikka Auditorio, Frenckell

Käsitellyt asiat

- § 10 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 11 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 12 Läsnäolo- ja puheoikeudet**
- § 13 Ajankohtaiskatsaus**
- § 14 Kunnallisiin jätehuoltomääräyksiin ehdotettavat muutokset**
- § 15 Jättemaksukertymän käyttö vuonna 2022**
- § 16 Alueellisen jätehuoltolautakunnan vuosikertomus 2022**
- § 17 Vireillepano kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa kiinteistöjen liittämiseksi kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen**
- § 18 Ilmoitusasiat**
- § 19 Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus**

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Saapuvilla olleet jäsenet

Jäntti Aleks, puheenjohtaja
Kamppuri Eija, 1. varapuheenjohtaja
Alanne Esa
Hamidi Nadia
Hannula Timo, saapui 16:03
Hirsimäki Tuija
Huhtala Ville, varajäsen
Karjalainen Miisa
Mansikkamäki Pauliina
Mäkinen Pasi
Rautionmaa Niilo
Ristamäki Tapio
Saarinen Miia
Simonen Miina-Maija, saapui 16:10
Tähtinen Kati
Vuorenanen Mika

Muut saapuvilla olleet

Koivumäki Jonna, hallintosihteeri, sihteeri
Kankaala Kari, ympäristö- ja kehitysjohtaja
Muurinen Pasi, toimitusjohtaja (Pirkanmaan Jätehuolto Oy), poistui 16:20
Nikupaavo-Oksanen Tarja, viestintäsuunnittelija
Repo Saara, suunnittelija
Saarijärvi Eerik, sovellusasantuntija, poistui 16:15
Suoniemi Jani, jätehuoltosuunnittelija
Toppila Anu, jätehuoltopäällikkö, esittelijä

Poissa

Kulmala Mika

Allekirjoitukset

Aleksi Jäntti
Puheenjohtaja

Jonna Koivumäki
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Esa Alanne

Miia Saarinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 18.4.2023 kaupungin internetsivuilla
www.tampere.fi

18.04.2023

Jonna Koivumäki, pöytäkirjanpitäjä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 10

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Kokoskäsittely

Timo Hannula saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Perustelut

Mahdollistettu osallistuminen sähköiseen kokoukseen kuntalain 99 §:n ja hallintosäännön 119 §:n mukaan Selman kokoustyötilalla ja Teams-kokouksella.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 11

Pöytäkirjan tarkastus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Esa Alanne ja Miia Saarinen (varalle Miisa Karjalainen).

Perustelut

Pöytäkirja on tarkastettavana ja sähköisesti allekirjoitettavana viimeistään maanantaina 17.4.2023.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 12

Läsnäolo- ja puheoikeudet

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Myönnetään läsnäolo- ja puheoikeus tässä kokouksessa seuraavasti §:n
Ajankohtaiskatsaus saakka:

- Pasi Muurinen (toimitusjohtaja Pirkanmaan Jätehuolto Oy)
- sovellusasiantuntija Eerik Saarinen

Myönnetään läsnäolo- ja puheoikeus seuraavasti tämän kokouksen ajaksi:

- suunnittelija Saara Repo

Kokouskäsittely

Miina-Maija Simonen saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 13

Ajankohtaiskatsaus

TRE:574/00.01.03/2023

Valmistelija / lisätiedot:
Anu Toppila

Valmistelijan yhteystiedot

Jätehuoltopäällikkö Anu Toppila, puh. 040 806 3362, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Esittelijä: Anu Toppila, Jätehuoltopäällikkö

Päätösehdotus oli

Ajankohtaiskatsaus merkitään tiedoksi.

Kokouskäsitely

Eerik Saarijärvi ja Pasi Muurinen olivat paikalla asiantuntijoina ja poistuivat kokouksesta esitystensä jälkeen ennen päätöksentekoa.

Perustelut

Jätehuoltopäällikkö Anu Toppilan katsaus ajankohtaisiin asioihin:

- Kulkuoikeudet Frenckellin kokoustiloihin
- Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n uuden toimitusjohtajan Pasi Muurisen esittäytyminen
- Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n ja alueellisen jätehuoltolautakunnan tapaaminen 7.6.2023 vuoden 2024 jätetaksan valmistelusta
- Muut jätehuoltoviranomaisen ajankohtaiset asiat (jätehuoltopäällikkö Anu Toppila ja jätehuoltosuunnittelija Jani Suoniemi)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 14

Kunnallisiin jätehuoltomääräyksiin ehdotettavat muutokset

TRE:1901/11.02.04/2023

Valmistelija / lisätiedot:
Anu Toppila

Valmistelijan yhteystiedot

Suunnittelija Saara Repo, puh. 041 730 3705, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Anu Toppila, jätehuoltopäällikkö

Päätösehdotus oli

Kunnallisiin jätehuoltomääräyksiin ehdotettavat muutokset asetetaan julkisesti nähtäville 19.4.-19.5.2023 toimialueen kuntien virallisille ilmoitustauluille.

Asianosaisille varataan mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta 19.5.2023 mennessä.

Toimialueen kunnille, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille, Pirkanmaan ELY-keskukselle ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle varataan mahdollisuus jättää mielipide asiaan 19.5.2023 mennessä.

Perustelut

Alueellinen jätehuoltolautakunta on hyväksynyt voimassa olevat kunnalliset jätehuoltomääräykset 19.5.2021 (§ 27). Jätehuoltomääräykset ovat astuneet voimaan 1.7.2021. Jätehuoltomääräykset ovat jätelakiin perustuvia paikallisia säännöksiä jätehuollosta. Ne tarkentavat jätelakia ja -asetusta ja ovat sitovia määräyksiä toimialueella.

Jätehuoltomääräysten muutosten valmistelu ja päätöksenteko

Voimassa oleviin jätehuoltomääräyksiin ehdotetaan muutoksia erityisesti kompostointia ja kompostointi-ilmoitusten jättämistä (§ 18) sekä lasipakkausten ja pienmetallin tyhjennysväliä (§ 23) koskien. Näiden lisäksi ehdotetaan pienimuotoisempia tarkennuksia seuraaviin kokonaisuuksiin: kimppa eli yhteinen keräyspiste (§ 8), asumisessa syntyvien jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet (§ 15) sekä siirtymäsäännökset (§ 48).

Samalla myös jätehuoltomääräysten perustelumuiotioon ehdotetaan tehtäväksi muutoksia koskien seuraavia pykäläiä: kimppa eli yhteinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

keräyspiste (§ 8), jätteiden putkikeräysjärjestelmä (§ 10), asumisessa syntyvien jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet (§ 15), kompostointi (§ 18), keräysvälineiden tyhjennysvälit (§ 23), poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä (§ 46) ja siirtymäsäännökset (§ 48).

Yksityiskohtaisemmat muutokset voimassa oleviin jätehuoltomääräysten pykäliin ja perustelumuiistioon on esitetty liitteissä 1 ja 2. Muutosten esitetään astuvan voimaan 1.7.2023 mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Ennen esitettyjen muutosten hyväksymistä jätehuoltolautakunnan on varattava lausunnon antamismahdollisuus toimialueen kunnille, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille, Pirkanmaan ELY-keskukselle ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle. Lisäksi kuntalaisille ja muille asianosaisille on varattava vaikutusmahdollisuus asiaan. Vaikutusmahdollisuuksien varaamisen jälkeen esitetyt muutokset tuodaan hyväksyttäväksi jätehuoltolautakunnalle.

Jätehuoltomääräyksiin ja perustelumuiistioon esitettävien muutosten perustelut

Ehdotetut muutokset johtuvat pääasiassa jätehuoltomääräysten toimeenpanon yhteydessä havaituista tarpeista tarkentaa joidenkin määräysten sisältöä. Muutokset liittyvät pääasiassa ympäristöhaittojen minimointiin sekä määräysten tulkinnanvaraisuuksien vähentämiseen. Lisäksi määräyksiin on tarve tehdä teknisiä muutoksia. Muutoksissa on otettu huomioon Kuntaliiton vuonna 2022 julkaisema opas kunnallisten jätehuoltomääräysten laadintaan.

Jätehuoltomääräysten 8 §:stä ehdotetaan poistettavaksi termi ”isäntä”. Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n viestinnässä termi ei ole enää käytössä, vaan nykyisin käytetään ainoastaan ilmaisua ”kimpan vastuuhenkilö”, joka on terminä sukupuolineutraali.

Perustelumuiistion 10 §:ään ehdotetaan päivitettäväksi alueellisella putkikeräysjärjestelmällä ja sitä täydentävillä keräyspisteillä kerättävät jätelajit. Jätehuoltomääräysten hyväksymisen aikaan putkikeräysjärjestelmällä kerättiin seka- ja biojätettä, kartonkipakkauksia ja keräyspaperia. Keräystä on sittemmin muutettu siten, että järjestelmällä kerätään seka- ja biojätettä, keräyspaperia sekä muovipakkauksia ja täydentävissä keräyspisteissä lasi- ja kartonkipakkauksia sekä pienmetallia. Lisäksi perustelumuiistiota esitetään tarkennettavaksi kiinteistön haltijan vastuiden osalta siten, että kiinteistön haltija ei ole velvollinen järjestämään putkikeräysjärjestelmässä tai sitä täydentävissä keräyspisteissä kerätyn jätteen keräystä omalle kiinteistölleen, kun hän on liittynyt putkikeräysjärjestelmään.

Jätehuoltomääräysten 15 §:ään ehdotetaan lisättäväksi tarkennus koskien 10 000 asukkaan keskustaajaman määrittelyä. Tarkennuksessa tuodaan esille, että kyseessä on vuosittain päivittyvä, Suomen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

ympäristökeskuksen ylläpitämä YKR-taajamarajausalue, joka on ajantasaisesti löydettävissä jätehuoltoviranomaisen internet-sivuilta. Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi maininta kompostointi-ilmoituksen tekemisestä, mikäli velvoitealueella biojätteen erilliskeräykseen liittymisen sijasta asiakas kompostoi kiinteistöllä syntyvän biojätteen. 15 §:n perustelumuiiota ehdotetaan edelleen tarkennettavaksi asuinkiinteistön erilliskeräysveloitteiden tulkintaa koskien. Jätehuoltomääräysten perustelumuiotion kirjaukset eivät aiemmin ole olleet kaikilta osin yhtenevät jäteasetuksen perustelumuiotion kanssa, minkä vuoksi jätehuoltomääräysten perustelumuiiota ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan jäteasetuksen kirjauksia. Samalla perustelumuiotiossa tarkennettaisiin myös biojätteen erilliskeräysveloitetta 10 000 asukkaan taajamissa, mikäli asiakas kompostoi kiinteistöllä syntyvän biojätteen ainoastaan osan kiinteistön käyttäjasta.

Kompostointia käsittelevään 18 §:ään ehdotetaan eniten muutoksia. Päivitystarpeet ovat nousseet esille jätelain muutoksen, uuden jäteasetuksen sekä vuonna 2021 hyväksytyjen jätehuoltomääräysten toimeenpanon yhteydessä. Kompostorin käyttöön liittyen ehdotetaan lisättäväksi maininta siitä, että kompostoria on hoidettava aina asianmukaisesti. Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi kiello vieraslajeiksi luokiteltujen kasvien lisääntymiskykyisten osien (juuret tai siemenet) lisäämisestä kompostiin. Kiellolla on tarkoitus ehkäistä vieraslajien leviämistä kompostimullan kautta. Kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ovat toivoneet kiellon lisäämistä määräyksiin.

18 §:ään ehdotetaan lisättäväksi myös maininta siitä, että elintarvikejätteen kompostorin tilavuudessa on huomioitava kylmien vuodenaikojen vaikutus kompostoitumisprosessiin. Tämän lisääminen on katsottu perustelluksi, koska talviaikaan kompostoitumisprosessi usein hidastuu tai jopa pysähtyy. Tämän vuoksi kompostorin tilavuuden tulee olla myös kylminä vuodenaikoina riittävän suuri kiinteistöllä syntyvään elintarvikejätteen määrään nähden. Näin pyritään siihen, että elintarvikejätettä ei päätyisi sekajätteen joukkoon tilavuudeltaan riittämättömän kompostorin vuoksi.

Jätehuoltomääräysten 18 §:ssä on sallittu biojätteen käsittely Bokashi-menetelmällä. Kyseiseen kohtaan ehdotetaan lisättäväksi maininta myös muiden, Bokashin kaltaisten, menetelmien sallimisesta. Lisäksi kohtaa ehdotetaan tarkennettavaksi kyseisten menetelmien jälkikompostointia koskevien vaatimusten osalta. Jatkossa jätteen sekoittaminen vanhan mullan sekaan ei olisi enää sallittua, vaan jälkikäsittely tulisi aina tehdä kompostoimalla. Näin pyritään varmistumaan siitä, että Bokashilla tai muulla vastaavalla tavalla fermentoitu elintarvikejäte jälkikäsittelään asianmukaisesti kompostorissa ennen mullan hyödyntämistä kiinteistöllä. Määräyksissä on myös haluttu selkeyttää jälkikäsittelyyn tarkoitettujen kompostorin vaatimuksia, jotka ovat yhtenevät

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

elintarvikejätteen kompostorille asetettujen vaatimusten kanssa. Vaatimukset ovat yhtenevät Kuntaliiton oppaan kanssa.

18 §:n käymäläjätteen käsittelyn vaatimuksia ehdotetaan muutettavaksi siten, että määräyksistä poistetaan kieltä kuivakäymäläjätteen sekoittamisesta muiden jätteiden kanssa. Markkinoilla on useita kompostikäymälämalleja, joilla on mahdollista kompostoida myös elintarvikejätettä. Tämän vuoksi kieltä on perusteltua poistaa, jotta elintarvikejätettä voidaan kompostoida myös tällaisissa kompostikäymälöissä. Perustelumuiustiossa on kuitenkin tuotu esille tämänkaltaista kompostointia koskevat erityiset hygieniavaatimukset.

Jätehuoltomääräyksiin esitetään lisättäväksi uutta 18 a §:ää kompostointi-ilmoituksia koskien. Nämä ovat aiemmin sisältyneet kompostointia koskevaan pykälään, mutta selvyden vuoksi näitä ehdotetaan eriytettäväksi omaksi kokonaisuudekseen. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi maininnat ilmoituksen tekemisestä, ilmoituksella annettavista tiedoista, yhteisen kimppakompostorin käyttäjien ilmoitusvelvollisuudesta ja ilmoitusten voimassaoloajasta. Velvoitteet perustuvat pääosin jätelain ja jäteasetuksen vaatimuksiin, mutta selvyden vuoksi nämä on perusteltua esittää myös jätehuoltomääräyksissä paikalliselle tasolle sovitettuna.

Keräysvälineiden tyhjennysväleistä säädellään 23 §:ssä. Nykyisissä määräyksissä lasipakkauksille ja pienmetallille ei ole määritelty pisintä sallittua tyhjennysväliä. Päivityksen yhteydessä ehdotetaan kyseisille jätelajeille 52 viikon pisintä sallittua tyhjennysväliä. Määritelty tyhjennysväli helpottaa jätteenkuljetukseen liittymisen seurantaan erityisesti uusien erilliskeräysvelvoitteiden piiriin kuuluvien, vähintään viiden asuinhuoneiston kiinteistöjen jätehuoltovelvoitteiden noudattamisen osalta. Säännöllinen tyhjennysrytmi vähentää myös tilaustyhjennyksiin liittyviä yhteydenottoja Pirkanmaan Jätehuollon asiakaspalvelussa sekä helpottaa logistiikan järjestämistä. Tarkoituksenmukaisesti määritellyt jäteastioiden tyhjennysvälit parantavat myös asukkaiden lajitteluhaluutta ja kokemusta jätehuollon toimivuudesta. Esitetty tyhjennysväli pyrkii huomioimaan erityisesti pienet taloyhtiöt sekä omakotitaloasukkaat, jotka ovat liittyneet lasipakkausten ja pienmetallin keräykseen, mutta joilla kyseisiä jätteitä syntyy verrattain vähän. Samaiseen 23 §:ään ehdotetaan myös lisättäväksi pykälätarkennus koskien biojätteen kompostointi-ilmoitusta.

Perustelumuiustion 46 §:ää koskien ehdotetaan päivitettäväksi jätehuoltoinsinöörin nimikkeen vaihto jätehuoltoapäälliköksi.

Viimeisenä päivitettävänä asiana ehdotetaan 48 §:n kompostointi-ilmoituksia koskevan siirtymäajan korjaamista jäteasetuksessa esitetyn siirtymäajan mukaiseksi. Jäteasetuksen mukaan niiden kiinteistöjen, jotka ovat jo kompostoineet elintarvikejätettä ennen ilmoitusvelvollisuuden voimaantuloa 1.1.2023, tulee ilmoittaa tiedot elintarvikejätteen kompostoinnista kunnan jätehuoltoviranomaiselle 31.12.2022 mennessä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Esitettyjen muutosten vaikutusten arviointi

Jätehuoltomääräyksiin ehdotetut merkittävimmät muutokset koskevat kompostointia ja kompostointi-ilmoituksen jättämistä sekä lasipakkausten ja pienmetallin pisintä sallittua tyhjennysväliä. Muut ehdotetut muutokset ovat pääasiassa tekniluonteisia eikä niillä katsota olevan merkittäviä vaikutuksia jätehuollon käytännön toteuttamiseen.

Kompostointia ja kompostointi-ilmoituksen jättämistä koskevilla muutoksilla pyritään edistämään asianmukaisen kompostoinnin toteutumista ja edesauttamaan jätehuoltoviranomaisen lakisääteisen tehtävän hoitamista. Esitetyillä muutoksilla arvioidaan olevan positiivisia vaikutuksia ympäristöön. Ehdotetut muutokset ovat perusteltuja myös siitä näkökulmasta, että biojätteen erilliskeräysveloitteen myötä kompostointi elintarvikejätteen käsittelyn tapana alkaa todennäköisesti enenevissä määrin lisääntyä. Tästä syystä on tärkeää selkiyttää asianmukaisen kompostoinnin veloitteet määräyksissä, jotta pystytään ennaltaehkäisemään mahdollisia vääränlaisesta kompostoinnista aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

23 §:ssä lasipakkauksille ja pienmetallille ehdotettu pisin mahdollinen tyhjennysväli (52 viikkoa) edesauttaa jätehuoltoviranomaisen lakisääteisen tehtävän toteuttamista järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittymisen seurannan osalta. Ilman säännöllistä tyhjennysrytmiä jätehuoltoviranomainen ei voi todeta keräykseen liittymistä. Säännöllinen tyhjennysrytmi myös helpottaa jäteyhtiön asiakaspalvelun ja logistiikan järjestämistä sekä asiakkaiden kokemusta jätehuollon toimivuudesta. Muutoksella arvioidaan olevan negatiivisia vaikutuksia niihin asiakkaisiin, joilla on tällä hetkellä yli vuoden mittainen tyhjennysväli kyseisille jätteille tai tyhjennykset toteutetaan tilauksesta. Tällaisia asiakkuuksia on Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n arvion mukaan noin 510 kpl. Pääosaan asiakkaista esitetyllä muutoksella ei ole vaikutusta. Esitetty tyhjennysväli pyrkii huomioimaan erityisesti pienet taloyhtiöt sekä omakotiasukkaat, jotta muutoksesta aiheutuvat kustannukset pysyvät vähäisinä. Pienmetallin sekä lasipakkausten tyhjennyksen hinta 140 ja 240 litraisilla keräysastioilla on vuoden 2023 jätetaksan mukaisesti 7,37€-8,68€ (sis. alv. 24 %) kunnasta riippuen, joten muutoksen mahdollisten kustannusvaikutusten arvioidaan jäävän vähäisiksi.

Tiedoksi

Toimialueen kunnat, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset, Pirkanmaan ELY-keskus, Pirkanmaan Jätehuolto Oy, kuulutus

Liitteet

- 1 Liite 1 Ehdotetut muutokset kunnallisiin jätehuoltomääräyksiin
- 2 Liite 2 Ehdotetut muutokset kunnallisten jätehuoltomääräysten perustelumuiistioon
- 3 Liite 3 Kuulutus jätehuoltomääräyksiin ehdotettavista muutoksista
- 4 Liite 4 Lausuntopyyntö jätehuoltomääräyksiin ehdotettavista muutoksista

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 15

Jättemaksukertymän käyttö vuonna 2022

TRE:1485/11.02.04/2023

Valmistelija / lisätiedot:
Anu Toppila

Valmistelijan yhteystiedot

Jätehuoltosuunnittelija Jani Suoniemi, puh. 040 596 4737, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Anu Toppila, jätehuoltopäällikkö

Päätösehdotus oli

Vuoden 2022 jättemaksukertymä ja -käyttö merkitään tiedoksi.

Asiasta tiedotetaan alueellisen jätehuoltolautakunnan internetsivuilla.

Perustelut

Jätelain 79 §:n 3 momentin mukaan jätehuoltoviranomaisen on tiedotettava vuosittain kunnan asukkaille ja muille jätehuoltopalvelujen käyttäjille jättemaksun ja mahdollisen perusmaksun kertymästä sekä siitä, mihin kertymää on käytetty. Tiedot jätetaksasta, maksun kertymästä ja sen käytöstä on oltava saatavilla tietoverkossa.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy on toimittanut 13.3.2023 raportin vuoden 2022 jättemaksukertymästä ja sen käytöstä. Raportti on liitteenä. Tiedot sisältävät jätelain 32 §:n ja 33 §:n mukaisten toimintojen julkisoikeudelliset jättemaksutulot, jotka on kerätty jätelain 79 §:n mukaisen jätetaksan nojalla.

Vuonna 2022 jättemaksuilla kerättiin yhteensä 48 284 000 euroa. Vertailukelpoinen jättemaksukertymä vuonna 2021 oli 46 733 000 euroa. Kertymä nousi pääasiassa lisääntyneiden tyhjennysten sekä jätetaksassa tapahtuneiden muutosten johdosta. Jättemaksukertymä ei kattanut vuositasolla kulujaan, johtuen pääosin Nokian biolaitoksen käyttöönoton aiheuttamista kirjanpidollisista poistokirjauksista.

Vuonna 2022 jättemaksukertymästä käytettiin noin 5 miljoonaa euroa jätehuollon perusmaksulla katettaviin palveluihin. Vuonna 2021 vastaava, vertailukelpoinen perusmaksuosuus oli myös noin 5 miljoonaa euroa. Perusmaksulla katettiin aiempien vuosien tapaan jätetiedotusta ja -neuvontaa (21 %), kotitalouksien vaarallisen jätteen vastaanottoa (20 %), muun jätteen alueellisten vastaanottopaikkojen perustamisesta ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

ylläpidosta aiheutuvia kustannuksia (32 %) sekä jätehuoltoviranomaisen toimintaa (9 %). Lisäksi perusmaksuosuudella katettiin biojätteen käsittelytukea (18 %). Perusmaksun alaisia kustannuksia katettiin vuonna 2022 enemmän kuin perusmaksua kerättiin. Tämä johtui kasvaneista kustannuksista kotitalouksien vaarallisten jätteiden keräyksessä ja käsittelyssä sekä aluejätepisteiden kasvaneista ylläpitokustannuksista ja jäteasemien sekä jätekeskusten pienentyneistä tuotoista edelliseen vuoteen nähden.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n mukaan jätemaksukertymän käytössä ei ollut olennaisia muutoksia edelliseen vuoteen nähden. Vuoden 2022 jätemaksukertymästä 42,8 % on käytetty jätteiden keräyksestä ja kuljetuksesta aiheutuviin kustannuksiin. Kuljetusten suhteellinen osuus on kasvanut hieman aiempiin vuosiin nähden, johtuen jätehuoltomääräysten muutosten aiheuttamista lisääntyneistä kuljetusmääristä. Maksukertymästä käytettiin lisäksi 33,3 % jätteenkäsittelystä aiheutuviin kustannuksiin sekä 19,4 % on tilitetty valtiolle arvonnäköveroina ja 0,6 % jäteveroina. Vuonna 2022 jätemaksukertymän tulos oli - 5,3 %. Vuonna 2021 vertailukelpoinen tulos oli - 4 %. Jätemaksukertymästä käytettiin noin 9 % kattamaan perusmaksuosuuteen sisältyviä kuluja.

Saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuollon jätemaksuja kerättiin 3 493 000 euroa. Vastaava luku vuonna 2021 oli 3 216 000 euroa. Nousua selittää pääasiassa taksamuutokset vuodesta 2021. Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n mukaan kertymän käytössä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoteen 2021 nähden. Saostus- ja umpisäiliölietteiden jätemaksukertymästä on tilitetty valtiolle arvonnäköveroina 19,4 %. Maksukertymästä 46,0 % on käytetty kuljetusten kustannuksiin. Kuljetuskustannusten osuus on noussut sekä euromääräisesti että prosentuaalisesti tarkasteltuna verrattuna vuoteen 2021, johtuen pääosin kuljetuskustannusten muutoksesta. Lietteen käsittelyn eli jätevedenpuhdistamoiden käsittelykulujen kattamiseen on käytetty 18,5 % maksukertymästä. Tämä summa on tilitetty kuntien jätevedenpuhdistamoille. Hallintoon (henkilöstö-, järjestelmä-, vuokra- ym. kuluihin) jätemaksukertymästä käytettiin 19,9 %.

Jäteyhtiön tulos vuonna 2022 saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuollon osalta jäi noin 3,7 % tappiolle suhteessa liitemaksukertymään. Tappio on pienentynyt vuoteen 2021 verrattuna noin 10 000 €. Tappion pienentyminen johtuu pääasiassa taksamuutoksesta.

Tiedoksi

Toiminta-alueen kunnat, Pirkanmaan Jätehuolto Oy, Jonna Wahlroos

Liitteet

1 Liite 1 Jätemaksukertymä 2022

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 16

Alueellisen jätehuoltolautakunnan vuosikertomus 2022

TRE:1899/02.02.01/2023

Valmistelija / lisätiedot:
Anu Toppila

Valmistelijan yhteystiedot

Jätehuoltopäällikkö Anu Toppila, puh. 040 806 3362, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Anu Toppila, jätehuoltopäällikkö

Päätösehdotus oli

Alueellisen jätehuoltolautakunnan vuoden 2022 vuosikertomus hyväksytään liitteen mukaisena.

Perustelut

Alueellisen jätehuoltolautakunnan vuosikertomuksessa esitetään lautakunnan toiminnallisten tavoitteiden ja talousarvion toteutuminen vuonna 2022. Laadittu raportti on liitteenä.

Jätehuoltolautakunta asetti vuoden 2022 toiminnan painopisteiksi uusien jätehuoltomääräysten toimeenpanon, jätelain ja jätehuoltomääräysten noudattamisen seurannan sekä jätestrategian toimeenpanon.

Uusien jätehuoltomääräysten toimeenpanoa koskeva painopiste toteutui suunnitellusti. Pääpaino oli kompostointi-ilmoitusten vastaanottoon liittyvien prosessien luomisessa sekä näitä koskevassa tietojärjestelmäkehitystyössä. Asiaan liittyvät toimintaprosessit sekä tietojärjestelmäkehitystyö saatiin aikataulussa valmiiksi uusiin lakisääteisiin velvoitteisiin vastaamiseksi. Loppuvuodesta kompostointi-ilmoitusten jättämiseen avattiin myös sähköinen asiointipalvelu. Kompostointi-ilmoitusten jättämistä koskevan määräajan umpeutuminen kuitenkin ruuhkautti jätehuollon yksikön toiminnan ja asiakaspalvelun. Yksikön resursseja jouduttiin keskittämään asiakaspalveluun sekä kompostointi-ilmoitusten vastaanottoon, millä oli vaikutuksia erityisesti jätelain ja jätehuoltomääräysten seurannalle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen.

Jätelain ja jätehuoltomääräysten seurannan painopiste toteutui vain osittain. Uuden jätteenkuljetusrekisterin kehitystyötä ei saatu valmiiksi vuoden 2022 aikana. Keskeiset haasteet liittyivät kuljetusyrittäjiltä ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

jäteyhtiöltä saatavien jätteenkuljetustietojen laatuun. Yhteistyötä on tehostettu Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n ja Nokian lietekuljetusyritysten kanssa kuljetustietojen laadun parantamiseksi, jotta entistä tehokkaampi seurantatyö on tulevaisuudessa mahdollista.

Jätelain ja jätehuoltomääräysten noudattamista koskevien seurantakirjeiden määrällistä tavoitetta ei myöskään saavutettu. Tämä johtui pääasiassa kompostointi-ilmoitusten aiheuttamasta toiminnan ruuhkautumisesta. Sekajätehuoltoon liittymisen seuranta tehtiin 212 kiinteistölle. Lisäksi biojätteen, lasipakkauksien ja pienmetallin erilliskeräysvelvoitteiden noudattamiseen liittyviä kirjeitä lähetettiin yhteensä 342 kiinteistölle. Saostus- ja umpisäiliölietteiden tyhjennysten seurannassa keskityttiin Nokian alueella toimivien lietekuljetusurakoitsijoiden toiminnan seuraamiseen. Työtä tehtiin yhdessä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa.

Kolmantena toiminnan painopisteenä vuonna 2022 oli jätestrategian toimeenpano. Painopiste toteutui osittain. Vuoden 2022 aikana käynnistettiin jätetaksan liittyvä kehitystyö jätetaksan kannustavuuden parantamiseksi. Työ ei kuitenkaan toteutunut suunnitellusti, koska maailman tilanteesta johtuva poikkeuksellinen polttoaineen ja energian hinnannousu aiheutti merkittäviä korotuspaineita taksoihin. Etusijajärjestyksen mukaisen hinnoittelun vahvistamiseen ei katsottu olevan mahdollisuuksia vallitsevassa tilanteessa. Työtä jätetaksan kannustavuuden parantamiseksi on tarkoitus jatkaa vuoden 2023 aikana, jotta bio- ja pakkausjätteiden lajittelutehokkuutta pystyttäisiin lisäämään.

Toimintavuoden aikana jatkettiin myös sidosryhmäyhteistyön parantamista. Tavoite toteutui suunnitellusti. Toimintavuoden aikana järjestettiin työpajoja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa. Työpajojen avulla pyrittiin tiivistämään jätehuolto- ja ympäristönsuojeluviranomaisen välistä yhteistyötä ja löytämään synergiaetuja molempien viranomaisten päivittäiseen työhön. Yhteistyötä jatkettiin myös Kiinteistöliitto Pirkanmaa ry:n sekä kuntien kaavoituksen ja rakennusvalvontojen edustajien kanssa. Myös kuntien hallinto- ja palvelukiinteistöjen yhdyshenkilöitä perehdytettiin kuntakiinteistöjen kierrätettävien jätteiden erilliskeräyksen järjestämiseen. Vuoden aikana yhteistyötä kehitettiin lisäksi mm. Tampereen Infra Oy:n ja jäteyhtiön kanssa.

Jätehuoltoviranomaisen talousarvio vuodelle 2022 oli 461 000 €. Jätehuollon yksikön ja jätehuoltolautakunnan yhteenlaskut kulut olivat 473 000 €, joten kulut toteutuivat 12 000 € talousarviota suurempina. Tämä johtui pääasiassa kunta-alan palkkaratkaisun aiheuttamasta henkilöstökulujen ylittymisestä. Tampereen kaupunki on laskuttanut jätehuoltoviranomaisen toiminnasta aiheutuneet kustannukset Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ltä kalenterivuoden loppuun mennessä yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Tiedoksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Toimialueen kunnat

Liitteet

1 Liite Alueellisen jätehuoltolautakunnan vuosikertomus 2022.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 17

Vireillepano kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa kiinteistöjen liittämiseksi kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen

TRE:1667/11.02.04/2023

Valmistelija / lisätiedot:
Anu Toppila

Valmistelijan yhteystiedot

Suunnittelija Miikka Hasari, puh. 040 806 3464 ja suunnittelija Saara Repo, puh. 041 730 3705, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Anu Toppila, Jätehuoltopäällikkö

Päätösehdotus oli

Kiinteistön sijaintikunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa laitetaan vireille jätelain 126 §:n 1 momentin 1 kohdan mukainen valvontamääräyksen antamista koskeva asia.

Kiinteistön sijaintikunnan ympäristönsuojeluviranomaista pyydetään määräyksessään velvoittamaan liitteessä mainittuja kiinteistön haltijoita sakon uhalla liittymään kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen.

Perustelut

Jätelain (646/2011) ja kunnallisten jätehuoltomääräysten (hyväksytty 19.5.2021) nojalla kaikkien vakinaisten ja vapaa-ajan asuinkiinteistöjen on oltava järjestetyn jätehuollon piirissä. Liittymisvelvollisuus on kiinteistökohtainen, eikä siitä voida myöntää vapautusta.

Jätehuoltomääräysten 7 §:n mukaan kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen alueella sijaitsevat kiinteistöt liittyvät kunnan jätehuoltojärjestelmään liittymällä kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen asiakkaiksi. Alueellinen jätehuoltoviranomainen on päättänyt kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen aluerajauksista 1.10.2014 § 36. Jätelain 40 §:n ja jätehuoltomääräysten 7 §:n mukaan kiinteistön haltijan on järjestettävä vastaanottopaikka kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kuuluvan jätteen keräystä varten. Vastaanottopaikka voidaan järjestää yhdessä yhden tai useamman kiinteistön kanssa.

Mikäli kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen alueella sijaitsevaa kiinteistöä ei ole liitetty jätehuollon piiriin asianmukaisesti, Pirkanmaan Jätehuolto Oy lähettää kiinteistön haltijalle kirjeen, jossa tiedotetaan velvollisuudesta liittyä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Jos jäteyhtiön kirjeeseen ei

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

reagoida, jätehuoltoviranomainen lähettää kiinteistön haltijalle kehotuskirjeen kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen liittymiseksi. Mikäli jäteyhtiöllä ei ole kiinteistön omistajatietoja ennestään, jätehuoltoviranomainen selvittää asian valtakunnallisista rekistereistä ja lähettää kiinteistön haltijalle suoraan kehotuskirjeen. Jos kiinteistön haltija ei noudata jätehuoltoviranomaisen ohjeistusta määräaikaan mennessä, asia laitetaan vireille kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa, jossa päätetään mahdollisen hallintopakkomenettelyn käynnistämisestä.

Alueellinen jätehuoltoviranomainen on vuosien 2022-2023 aikana kehottanut jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen haltijoita liittämään kiinteistönsä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Kehotuksesta huolimatta liitteessä mainittujen 16 kiinteistön haltijat eivät ole hoitaneet kiinteistöjen asianmukaista liittämistä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen jätelain ja jätehuoltomääräysten mukaisesti. Päätöksen liite on salainen viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 32 momentin nojalla.

Jätelain nojalla jätehuoltoviranomaisella ei ole oikeutta antaa jätelain mukaisia määräyksiä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen liittymiseksi. Jätelain 126 §:n nojalla määräysvalta asiassa on jätelain 24 §:n tarkoittamalla yleisellä valvontaviranomaisella, joita ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Valvontamääräyksen antamista koskevan asian vireillepano kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen liittymiseksi on syytä laittaa vireille kiinteistön sijaintikunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa jätelain 134 §:n nojalla.

Tiedoksi

Kiinteistöjen haltijat, kiinteistöjen sijaintikuntien ympäristönsuojeluviranomaiset, Pirkanmaan Jätehuolto Oy

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 18

Ilmoitusasiat

TRE:574/00.01.03/2023

Valmistelija / lisätiedot:
Anu Toppila

Valmistelijan yhteystiedot

Jätehuoltopäällikkö Anu Toppila, puh. 040 806 3362, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Esittelijä: Anu Toppila, jätehuoltopäällikkö

Päätösehdotus oli

Asiat merkitään tiedoksi.

Perustelut

Jätehuoltolautakunnalle on saapunut tiedoksi seuraavat asiat:

- Alueellinen jätehuoltolautakunta on 7.12.2022 § 53 päättänyt lautakunnan kevätkauden 2023 kokousajankohdat. Päätöksen mukaan jätehuoltolautakunnan kokous pidetään keskiviikkona 7.6.2023 klo 16 alkaen. Kokous alkaa poikkeuksellisesti jo klo 15.
- Alueellinen jätehuoltolautakunta on 7.12.2022 § 48-49 hyväksynyt kunnan ensisijaisen ja toissijaisen vastuun jätetaksan 1.1.2023 alkaen. Jätetaksoissa määrätään mahdollisista jätetaksan muutoksista (Kunnan ensisijaisen vastuun taksan 22 §, kunnan toissijaisen vastuun taksan 7 §). Kirjauksen mukaan "Tässä jätetaksassa on oletettu, että jätevero on 70,00 euroa tonnilta ja arvonlisävero 24 %. Mikäli näihin tulee muutoksia tai käyttöön otetaan muu vastaava maksu, otetaan niiden vaikutus huomioon voimaantulopäivästä lukien." 25.11.2022 on hyväksytty laki jäteverolain muuttamisesta (962/2022), jossa määrätään että 1.1.2023 alkaen jätevero on 80,00 euroa tonnilta. Jäteveron muutoksella on ollut vaikutuksia kotitalouksien painoperusteisiin jätemaksuihin jätekeskuksissa loppusijoitettavan erityisjätteen (§ 54) osalta sekä kunnan toissijaisen vastuun jätetaksan 8 §:n hintoihin loppusijoitettavan jätteen osalta. Jäteveron muutos on päivitetty voimassa oleviin jätetaksoihin.
- Alueellinen jätehuoltolautakunta hyväksyi 19.5.2021 (§ 27) kunnalliset jätehuoltomääräykset 1.7.2021 alkaen. Päätöksestä valitettiin Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valituksessa vaadittiin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

päätöksen kumoamista ja asian palauttamista lautakunnalle uudelleenvalmisteltavaksi. Lisäksi valituksessa vaadittiin päätöksen täytäntöönpanon keskeyttämistä 15 §:n (Asumisessa syntyvien jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet) osalta koskien vähintään Tampereen kaupunginosia Ylä-Pispala, Ala-Pispala, Tahmela ja Hyhky. Hämeenlinnan hallinto-oikeus on 8.2.2023 antamallaan päätöksellä hylännyt päätöksestä tehdyn valituksen. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. (Liite 1)

- Jätehuoltopäällikkö on 17.3.2023 antamallaan päätöksellä myöntänyt Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle määräajaksi poikkeamisen kunnallisten jätehuoltomääräysten 32 §:n noudattamisesta koskien jätteiden kuormaamiselle asetettua aikarajoitusta. Päätöksen mukaan ajalla 12.5.-2.6.2023 jätteiden kuormaaminen on arkipäivisin sallittua klo 5–22 Tampereen kaupungin yleisillä alueilla. Jätteen kuormausajan pidentäminen määräajaksi on perusteltua jätehuollon sujuvuuden ja toimivuuden varmistamiseksi jääkiekon MM-kisojen aikana. (Liite 2)
- Jätehuoltopäällikkö on 30.3.2023 mennessä antanut jätemaksuja koskevia päätöksiä sekä jätehuoltomääräysten poikkeamispäätöksiä seuraavasti:
  - Jättemaksujen maksuunpanoa koskevat päätökset 38 kpl,
  - Jättemaksumuistutuksia koskevat päätökset 81 kpl,
  - Jätelaskujen ulosottoa koskevat päätökset 24 kpl,
  - Sekajäteastian tai lietteen tyhjennysvälin pidentämistä koskevat päätökset 100 kpl,
  - Sekajäteastian tai lietteen tyhjennysten keskeyttämistä koskevat päätökset 153 kpl,
  - Aluejätepisteen käyttöoikeutta koskevat päätökset 12 kpl,
  - Jätehuoltovelvoitteiden poistoa koskevat päätökset 18 kpl,
  - Muuta jätehuoltomääräyksistä poikkeamista koskevia päätöksiä 3 kpl,
  - Päätöksiä on annettu yhteensä 429 kpl.
  - Hakemusten keskimääräinen käsittelyaika on ollut 25 vuorokautta.

Liitteet

1 Liite 1 Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös 8.2.2023

2 Liite 2 Jätehuoltopäällikön päätös § 382 jätteen kuormausaikojen pidentämisestä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 19

Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Anu Toppila, Jätehuoltopäällikkö

Päätösehdotus oli

Päätöspöytäkirjoista ilmeneviä päätöksiä ei oteta lautakunnan käsiteltäväksi.

Perustelut

Alueelliselle jätehuoltolautakunnalle on saapunut seuraavat viranhaltijapäätökset:

Jätehuoltopäällikkö, Kaupunkiympäristön palvelualue
§ 2 Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös kunnallisista
jätehuoltomääräyksistä 01.07.2021 alkaen, 07.03.2023

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§10, §11, §12, §13, §14, §15, §16, §17, §18, §19

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)